

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

26-шо (3726) №,
2025 ий 4 июль,
кугарня

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Кажне йоча пиалан лийшаш

*8 июль – Еш, йӧратымаш
да икоян улмо кече.*

«Ача-аван пиалже – икшы-ве», – манят калыкыште. Тугеже йочан пиалже – воктен улшо кугыен-влак пелен. Тӱрлӧ амаллан кӧра южо йоча тулыкеш коদেশ, ача-аван йӧратымыже, перегымыже, шыматымыже деч посна кушкеш. Тыгай икшыве-шамычым шке ешышкышт ашнаш налше сн-влак пеш поро чонан да кӧргӧ виян улыт. Нуно йоча-шамычлан шӱм-чон шокшыштым, пагалымашым, умылымашым, аралтышым пӧлеклат.

27-28 июньшто тыгай еш-шамыч Таир ер воктене верланыше «Журавушка» социал-реабилитаций рӱдерыш погыненыт. Тушто икшывым ашнаш налше ача-ава-шамычын да опекун еш-влакын «Встреча друзей» форумштыт эртаралтын. Чылаже 29 еш лийын. Кок кече жапыште нуно психолог дене вашлийыныт, тӱрлӧ модмашыш, мастер-классыш ушненыт. Вашлийын мутланеныт, шке опытышт дене палдареныт.

Теве Волжский район Купсола села гыч Элембаевмыт ешат (снимкыште) ты форумшко ушнен. Лилия ден Григорий ныл икшывым: Каролинам, Заринам, Георгийым, Василисам – куштат. Кажнымым шке йочашт семынак йӧратат. Йоча йӱк дене йонгалтше еш икоян да пиалан. Тушто йӧратымаш да умылымаш озаланат.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо.

Возымо паша сенымашым конден

Марий Эл гыч кок тунемше Кирилл Гусев ден Алёна Леонтьева (снимкыште) сочиненийым возымаш дене всероссийский конкурсын федерал йыжынгыштыже сенгышыш лектыныт. Нуно «Руш тўвыра нерген шочмо йылме (руш огыл) дене возымаш» тагасыште ойыртемаптыныт.

Знаменский школын тунемшыже Кирилл Гусев «Шочмо элым аралышын эртыме корныжо» пашаж

дене кумшо верым сенген налын. Килемар район Йўксәр школ гыч Алёна Леонтьева «Ковамын куэже» сочиненийже дене лауреат лийын.

Тунемше-влакым да нунын туньктышыштым чапле сенымаш дене шокшын саламлена!

*Людмила ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
Фотом Марий Эл Республикысе Образований да науко министерствын «ВКонтакте» соцкылысе тўшкаж гыч налме.*

Российысе увер

«Красная книга глазами детей!» всероссийский акцияш 5-17 ияш ўдыр-рвезе-влак ушнен кертыт. Пўртўсыштў шуэн вашлиялтше янлык, кайык, кол-шамычым да молымат сўретлыман. Тўрыс увер – redkniga-deti.ru сайтыште.

6-17 ияш йоча-влаклан #Спроси строителя конкурс эртаралтеш. Чонымо паша дене кылдалтше йодышым видео але текст семын я-строительбудущего.рф сайтыш 15 июль марте колтыман.

Командым чумырыза да экологий дене кылдалтше проектым возыза. Видеовизиткым ыштен, 1 август марте защитиприроду.рф сайтыш колтыза. Сенгыше-влаклан грантым кучыктат.

Марий Элысе увер

3 гыч 16 июль марте Йошкар-Олаште современный хореографий дене фестиваль эртаралтеш. Тудо Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш опер да балет академический театрыште лиеш.

12 июльышто Килемар районысо Поста сир курык воктене «Кугезе мланде» фольклор да этнографий фестиваль эртаралтеш. Пайремыште кидмастар-шамычын ярминташт, марий калык модыш, спорт ўчашымаш-влак да молат лийыт.

Йоча-влак, беговел але самокат дене кудалышташ йўратеда? Тугеже 8 июльышто Йошкар-Оласе Воскресенский паркыште эртаралтше тангасымашке ушныза. Йодмашым gorsportkomitet@i-ola.ru адрес дене электрон почтыш колташ але пайрем кечын паркыште 15 шагат гыч пуаш лиеш.

«Узоры» – лауреат

23-30 июньышто Абхазий Республик Сухум олаште «Алтын Майдан» тўвыра да сотемдарче проект радамыште калыкле тўвыра тўнямбал инклюзив фестиваль эртаралтын. Тушко Йошкар-Оласе Бауман лицей пеленысе «Ли́ра» йоча сымыктыш школын «Узоры» йоча образцовый ансамбльжын изирак ийготан вокал группыжо (снимкыште) ушнен

да I степеня лауреат лўмым сенген налын.

Шем теныз воктене эртаралтше мероприятий йоча-влаклан моткоч келшен. Нуно тўрлў мастер-классыш, этно-касыш ушненыт, экскурсий дене коштыныт, уста коллектив-влак дене вашлийыныт.

*Оля МАЙКОВА ямдылен.
Фотом ансамбльжын архивше гыч налме.*

Муро памашыж дек калык погына

«Толза муро памашем воктек», – тыге серен ик почеламутыштыжо уста поэт Валентин Колумб. Чынжымак, пуйто тудо ончыкылыкым ужын моштен да, кодшо курымысо 80-ше ийлан икымше пельж гыч тўгалын, калыкым муро памашыж дек ий еда чумыра. Тений «Колумб лудмаш» регион-влак кокласе сылнымут да мурсем фестиваль-конкурс Валентин Христофоровичын шочмыжлан 90 ий теммылан пӧлеклалтын.

Тўрлӧ кундем – тўрлӧ лудшо

26 июньшто Морко район Волаксолаште эртаралтын. Пайремышке Морко районысо тўрлӧ школ, Советский, Шернур, Звенигово, Волжский, У Торъял, Параньга районла, Йошкар-Ола, Татарстан Республик Арск район гыч шўдӧ утла участник ушнен. Нуно В.Колумбын сылнымутшым марла, рушла да йот йылмыла дене лудыныт. Поэтын мутшылан возымо муро-шамычым йонгалтареныт. Шке гыч возымо почеламутым лудшо-шамычат, мурым мурышо-влакат лийыныт.

– Валентин Колумбын лўмгечыжлан пӧлеклалтыше пайремым эртараш ий мучко ямдылалтынна. Икымше мероприятийым поэтын шочмо кечынже, 3 майыште, Пумыр ялыште эртаренна: бюстио воктеке пелешышым пыштенна, уна-влакым ўжынна, – оила Морко районысо клуб системе вуйлатышын инноваций да методике паша шотышто алмаштышыже Л.Ф.Кириллова. – Йўлаш пuryшо фестиваль-конкурсышко ушнышо-шамыч кажне ийын ешаралтыт. Тугеже калык Валентин Колумбын усталык корныжым шымла да пагала.

Эн уста – сеныше

Конкурсышто тўрлӧ ийготан йоча, кугыен-шамыч усталыкыштым ончыктеныт. Ўдыр-рвезе-шамычлан Колумбын «Йўд кушто ила?», «Шояк Павыл», «Йўдын кидше могай?» почеламутшо-влак поснак келшат. Кажне участник уста лийын гынат, конкурсышто сенышым палемдат.

Небогати́ковмт еш.

7 ияш марте лудшо-шамыч коклаште Морко район Купсола школышто тунемше Дарина Чиркова ден Йошкар-Оласе 65-ше номеран йочасадыш коштышо Давид Петухов сенышыш лектыныт. Рушла лудшо-влак коклаште София Христофорова (Йошкар-Ола, «Канде кайык» гимназий) ден Елизавета Александрова (Йошкар-Ола, 55-ше номеран йочасад) чылам ончылтеныт. Диана Ягодорова (У Торъял районысо клуб системе) муро таңасыште сенген.

8 гыч 10 ияш марте лудшо-влак коклаште Анастасия Романова (Морко, Купсола) ден Анна Романова (Национальный сымыктыш гимназий) икымше верыш лектыныт. Почеламутым рушла лудмаште ты гимназийыштак тунемше Евдокия Бородова сеныше лийын. Муро таңасыште Мария Тюрина (У Торъял районысо клуб системе) ойыртемалтын.

Ульяна Герасимова (Волаксола), Виктория Николаева (Зеленогорск), Мария Николаева (Морко, Энерсола), Регина Григорьева (2-шо номеран Морко школ) 11-14 ияш-влак коклаште тўрлӧ таңасыште сенышыш лектыныт.

1-ше номеран Морко школышто тунемше Ксения Дмитриевам поснак палемдыман. Чаткан, раш, чылт артист семын лудмыж дене кажне сҥын кумылжым савырен. 15-18 ияш-шамыч коклаште икымше верым сенген налын. Родион

Поэтессе Т.Пчёлкина ден Евдокия Бородова.

Небогати́ков (У Торъял, Токтарсола) ден София Сенькина (Морко, Октябрьский) шке возымо почеламутышт дене ойыртемалтыныт. Равиль Игнатьев (Йошкар-Ола, 3-шо номеран школ), София Сенькина муро пӧлекышт дене сенышыш лектыныт.

«Колумб лудмашке» еш денат ушнат. Тидыже куандара. У Торъял район Токтарсола гыч Небогати́ковмт еш теният икымше верым сенген налын.

Поэзий пайрем тўрлӧ ийготан калыкым иквереш чумырен. Валентин Колумбын сылне мутшо йырваш йонген. Тек ты поро йўлан ўмыржӧ кужу лиш.

Людмила ГРИГОРЬЕВА.
Авторын фотожо-влак.

Еш, йоратымаш да ўшанле улмо – нине мут-влак арам огыл йыгыре шогат. Нуно пенгыде ешын негызшылан шотлаалтыт. Пиалан мужыр пелен юарлыше икшыве уло гын, эшеат кугу куан. Теве Кужэнгер район Топкавлак села гыч Мария ден Вячеслав Токсыбаевмыт шкеныштым эн пиаланлан шотлат. Нунын индеш икшывышт уло, визытше – ашнаш налме.

Вич ий вучен

Мария ден Вячеслав, икшывышт-влакын кумда илыш корныш шогалмекуштыт, коктын кодыныт. Лач тунам йочам ашнаш налаш кумылангыныт. Тидын нерген районысо опеке пѳлкаште палдареныт. Вич ий гыч ешыш икымше эргыштым, Александр Крючковым, налыныт. Икмыняр жап гыч тудын Роман изажым конденыт.

– Кок эргым пелашем пѳрѳен сомыллан туныктен. Нунын вашкылыштым, жапым пырля эртарымыштым эскерен, мыйынат тыгай йолташ, полшыкалыше лийже ыле манын шоненам. Икмыняр жап гыч опеке пѳлка гыч йыгыртененыт да ўдыр йыгыр пелаш-влак улмо нерген палдареныт. Тидлан моткоч йывыртенам. Нунын деке тыманмеш кудалынам. Ульяна ден София Ивановамыт дене кылым вашке муынна. Нунын Юлия акашт уло улмаш. Тыге кок йоча деке кайыше, суртыш кум икшыве дене пѳртылынам, – ойла Мария Геннадьевна.

Пырляште – вий

Токсыбаевмыт ялыште илат. Нуно ушкалым, презым, лудым, чывым, сѳснаигым, кум пий ден тынарак пырысым ашнат. Тўрлѳ

Суртышто оза – йоратымаш

Мария Геннадьевна – пелашыже да ўдыр-влак дене пырля.

пакчасаскам куштат. Чодыраш понгым, емыжым погаш коштыт.

Суртоза Вячеслав Валентинович Шернур сырзаводышто механиклан пашам ышта. Озавате Мария Геннадьевна сурт сомылым шукта. Рома кызыт СВО-што элым арала, Саша Марий кугыжаныш университетыште кумшо курсым тунем пытарен. Ўдыр-влак школышто тунемыт.

Йоча-влак, Мариян поро чонжым шижын, икымше кечынак «ава» манаш тўналыныт. Вет тудо икшыве-шамычым огеш ойыркале. «Чылан шкемынак улыт», – манеш. Ешыште вашла келшен илат. Пашамат ик ой дене ыштат, канашат пырля коштыт. Икшыве-влак шке тукумышт денат кылым йомдарен огытыл. Уналыкеш ўжит, йынгыртат.

Форумышто вашлиймаш

Ты еш дене мый Таир ер воктен эртаралтше ашнаш налше ача-ава-шамычын да опекун еш-влакын «Встреча друзей» форумыштышт палыме лийынам. Тушко Мария Геннадьевна Ульяна ўдыржѳ дене ушнен. Мутланамышт, шинчаончалтышышт, концертым ончымо годым кидым кучен шинчымышт гоч ваш йоратымашышт шижалтеш.

– Мемнан ешыште весела. Мыскара шўлыш озалана, – палдара Ульяна. – Форумышто авам

Роман ден Александр Крючковым.

дене жапым пайдалын эртарена. Мероприятий мыланем пеш келшен. Игчылан кѳра ерыште йўштылын кертын огынал.

Ўдыр Руш Шой школышко 6-шо классышке тунемаш каяш ямдылалтеш. Математике предметым йѳрата. Аппликацийым ышташ кумылан. «Ямде лий» газет денат кылым куча: йоча-шамычын пашаштым лудеш, пыгартыш лаштыкысе заданий-шамычлан вашмутым кычалеш.

Ида лўд

Ты еш дене кугешнаш веле ко-деш. Нуно талешке улыт. Йоча-влак верч муткучаш лўдын огытыл. Неле илыш корныш логалше икшыве-шамычлан полшы кидыштым шуялтеныт, еш пиалым пѳлекленыт, йѳратымашышт дене авалтеныт.

Икшывым ашнаш налаш шонышо ешлан Мария Геннадьевна тыгай тыланымашым каласыш:

– Йочапѳртлаште ача-ава де-ч посна кодыш икшыве-влак илат. Нунылан те моткоч кўлыда. Йочам ешышкыда кондаш шо-нымаш шочын гын, икымше ошкылым ышташ ида лўд.

Оля МАЙКОВА.

Фото-влакым еш архив гыч налме.

Келшен илена

Ешыштына ныл ең уло: ачам, авам, мый да шўжарем (снимкыште). Ачан лўмжў – Александр. Тудо Москваште пашам ышта. Авам – Гыльсина – пеледышым ужалыме кевытыште тырша. Мыйын лўмем – Камила, а шўжаремын – Карина. Ме кокымшо номеран Морко кыдалаш школышто тунемына. Яра жапым пырля эртарена. Кастене авам дене пырля книгаг лудына. Шўжарем дене коктын авамлан сурт сомылкам ышташ полшена. Каныш кечын ялыште илыше кочам ден ковам деке унала вашкена. Южгунам мўнгыштў тамле кочкыш-йўрварым ямдылена. Мый лишыл енем-влакым моткоч йўратем. Нунылан ўшанем.

Камила ВАСИЛЬЕВА.

Морко посёлка.

Фотом еш архив гыч налме.

Поро аваем

Мыйын авам, Альбина Рудольфовна, поро, шыма да тунамак неле деч лўддымў. Тудо пашам йўратыше, шке икшывыже-влакым умылен моштышо ава. Мыланем тудын пелен пашам ышташ келша. Тыге кеч пыртлан кумылжым нўлтем, шонем. Кок изамат военный профессийым ойырен. Тыныслыкым аралымаште лўддымылыкым ончыктымышлан Алёша изам Патрылык орден дене палемдалтын. Авам нунын верч чот ойгыра. Сандене эре пеленже лияш тыршем. Ўшанем, изам-влак пўртылыт. Ме ешна дене уэш пырля погынена.

Нина ЛЕВАСОВА.

Морко, Энгерсала.

Ўшанем

Йўратыме ачам шке жапыштыже Шочмо элым арален. Лўддымылыкым, патырлыкым, чолгалыкым ончыктен. Шке манмыжла, «Тулымат, вўдымат эртен. Йўштымат, шокшымат чытен». Лач пенгыде ең гына тыгай корным эртен кертеш. Ачам Богдан шольымат тыгай койыш-шоктышан лийже манын тырша. Спорт дене кылым кучаш кумыланда, книгаг лудаш шўманда. Илен-толын, шольым ачамын шонымыжым шукта манын ўшанем.

Линда ИВАНОВА.

Морко, Коркатово.

Тукым ковам

Мый тукум ковам Антонина Наумовна Рассолова (снимкыште) дене кугешнем. Тудо Руясола комплексыште 35 ий дояркылан пашам ыштен. Пашашке кум шагат эрденак каен, кастене веле пўртылын гынат, сурт сомылкамат ыштен шуктен, ешыжланат энгертыш лийын. Пашам кыртмен ыштымышлан ковамлан тўрлў медальым, орденом кучыктеныт. Кызыт сулен налме канышыште гынат, яра ок шинче, чылалан полшаш ямде.

Юлия ЯГОДАРОВА.

Советский, Кельмаксала.

Фотом еш архив гыч налме.

Ковам – йолташ

Люба ковамым пеш йўратем. Тудо кочкаш тамлын шолта, мыланем тўрлў ой-канаш дене полша. Тунемме жапыште мўнгысў пашам терга. Ковам пеш поро кумылан, нигунам йўкшым ок кугемде. Мый тудлан чыла секретем ойлем. Ковам дене вашлиймеке, чонемлан ласкан да шокшын чучеш.

Карина НИКОЛАЕВА.

Звенигово, Чакмарий.

Йўратыме шўжарем

Мыйын Дарина шўжарем (снимкыште) уло. Тудлан улыжат – кок ий. Озан олаште ила. Дарина йочасадыш моткоч куанен коштеш. Группыштыжо тўрлў национальностян йоча-шамыч улыт. Туге гынат нуно икте-весеыштым умылат, пырля модыт.

Каныш кечылан Дарина ача-аваж дене пырля ялышке унала толеш. Мый тудым тўрлў модыш дене модыктем. Каныш кечынам веселан эртарена.

Юлия ГУРЬЯНОВА.

Волжский, Пётъял.

Фотом еш архив гыч налме.

• Синквейн •

Ава
Поро, сай.
Туныкта, полша, шымата.
Илыш вийым пуышо.
Кече.

Костя ЧЕРНОВ.

Морко, Арын.

Тайсон

Пырысемян лүмжө – Тайсон. Кум ияш. Тудо 5-6 шагат эрдене кынелешат, вигак кочкаш йодеш. Мыланем тудым изиж годымак чүчүвате конден. Изиж годым мый денем модаш йөрата ыле. А ынде өркана. Тайсоным садак йөратем.

*Ксения БОГОЛЮБОВА.
Морка, Коркатово.*

Кеша ден Ньюша

Ялыште Люба ковамын кок по-пугайже уло: узо ден ава. Ме нуным Кеша ден Ньюша маным лүмденна. Кеша кандалге-сур тўсан, а Ньюша ошалге-ужар. Нунын кугу четлыкышт уло. Тушто пörтым верандыме, онгырым сакалыме. Попугай-влаклан кочкышым кевытыште налыт. Кеша ден Ньюша эр эрденак агытан гай кычкырат, малаш эрыкым огыт пу. Ньюша эше муро почеш йўкланаш йōрата. Мыланем нуным эскераш моткоч келша.

*Даша ПОПОВА.
Йошкар-Ола.
Авторын сўретше.*

Суртышто шыншале ила

Туштым туштем. Кишкыла коеш, шудо коклаште нушкеш. Почшо кўрлеш – весе кушкеш. Палышда? Чын, шыншале. Тудым пўртўс лонгаште ужаш тунемынна гын, тебе Татарстан Республикысе Актаныш район Йўштō Памаш ялыште илыше Суармстовмыт мōнгыштō ашнат. Марианна ўдырышт (снимкыште) Лаким налыктен.

– Мый янлык-влакым моткоч йōратем. Поснак пырысым. Но пырыс кажне гаяк енын уло, манаш лиеш. Садлан ойыртемалтше ныл йолан йолташым налмем шуын. Тыге ўмаште 7 апрельыште шыншальым мōнгō конденна. Тудо 3 апрельыште шочын. Тений ик ийым темен. Лаки лўмым пуэнам, – ойла Марианна.

Мōнгыштō ончаш йōршō тўрлō урлык шыншале уло: фельзума, синезыкий сцинк, бородатый агама, геккон токи да молат. Суармстовмытын чоныштым тамгантамган леопардовый эублефар савырен. Тудо коваште тўсшō дене, чынжымак, леопардым ушештара.

– Шыншальым ончаш йōсыжак огыл. Нуно террариумышто (янда ате) илат. Тушто иктаж 26 градус шокишо лиймаш. Янда атым кок тылзылан ик гана эрыктыман. Шкенжым мушкаш ок кўл, Лакин ике «ванныже» уло – тиде ночно камер. Камерым ямдым ужалат. Тиде контейнер, кōргыштыжō – ночно лапчык

гай але регенче. Тушто юж вўдыжгō. Кочкашыже шудышырчыкым налына, коклан тудым кальциеш пōрдыктена. Кечеш 2-3 гана сийлена, – ойла ўдыр.

Эублефар мо дене ойыртемалтеш? Тудым кучаш лўдмашан огыл. Коваштыже кушшо, пушкыдо, поснак шўйжō дене. Йылмыже пырысын гай, тудын семынак вўдым йўэш. Койышыжо шотыштат пырыс дене икгайлык уло. Шинчажым почын да кумен мошта, эсогыл шинчам пўялеш. Почшо кўжгō, тушан коям шапашла. Эублефар-шамыч эрдене да кастене утларак чолга улыт.

– Кажне янлык ике семынже оңай да мотор. Эше кишкым налаш шонем, – палдарыш Марианна.

*Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.*

Койышан пырыс

Пырыснам Трисс маным лўмденна. Тудо кок ияш. Шочмо кечыже авамын семынак – 23 сентябрьыште. Шем тўсан, ужар шинчан йолташем мый денем ик оңай модыш дене модеш: иктаж пōлемыш кайышем ужешат, омса шентек шылеш. Пōртымлем вучен шуктымеке, ваштарешем тōрштен лектеш, пуйто лўдыкта. Иктаж-кō мыйым шўкалеш гын, Трисс тыманмеш аралаш кудал толеш да тудо еным удыралеш. Койышан пырыс. Палыдыме, у кочкышым кужун ончен шога, вара ўпшынчеш, нулал колта. Ок келше гын – мыланем конден пуа.

*Ульяна ПАВЛОВА.
Медведево, Рузм.
Фотом еш архив гыч налме.*

Светофор, светофор,
Тый улат корно орол!
Азап дечын аралет,
Корным ончык ончыктет.
Ужар тўсым мый ужам,
Чон ласкам ден ошкылам.
Йоча-влак, шекланыза,
Светофорым ончыза!
Йоча-влак, корнышто коштмо
годым тўткō лийза. Светофор
уло гын, эскерыза. Теве Йош-
кар-Оласе 61-ше номеран йоча-
садыште светофорын кечыжым

эртареныт (снимкыште – «Дюй-
мовочка» группо). Кажне груп-
пыш коштшо йоча-шамыч мо-
гай-гынат заданийым шуктеныт.
Эн тўнжō: икшыве-шамыч све-
тофор нерген шуко ум пален
налыныт. Мутлан, Российыште
икымше светофорым 1930 ий
тўналтыште Ленинградыште
шогалтеныт. Корнышто коштмо
правил-влакым ушештареныт.

Надежда ГОДУНОВА.
Фотом йочасадын архивше гыч налме.

Мастар кид

Коля пўкен

Корнышудо гыч коля пўкеным
ышташ лиеш. QR-код полшымо
дене видеом ончыза да воштырым
ушештарыше вургыжым кўлеш
семын тодылза. Тыгай настам
шудо коклаш шынден кодеда гын,
ала тушко, чынжымак, коля то-
лын шинчеш?

Кол кучымаште

Кажне икшы-
ве каныме жап-
шым шкаланже
келшышын эрта-
ра. Мыланем кол кучаш кел-
ша. «Йолагай ең эңер вокте-
не шинча» манын ойлымым
ятыр гана колынам. Но мый
тиде ой дене ом келше. Кол
кучымаште мыняр чыты-
маш кўлеш! Моткоч тўткō
лийман. Кол чоя, туге гынат
тудым кучен кертман. Адак-
шым вўд воктене карме вита-
ра. Садлан эр эр-
дене кол кучаш
ошкылман. Вўд
воктене шургыман
огыл. Кол кучымаштат тўн
правил уло.

Костя КРЫЛОВ.
Морко, Коркатова.

Историйым
шергалына

1770 ий 7 июль-
ышто руш флот
Чесменский кредал-
маште турко фло-
тым кырен шалатен. Екатерина II
кугыжа тиде сенгымаш лўмеш
медальым ямдылаш кўштен.
Тушто лач ик шомак – «Быль» –
лийын. Ты мут «Турко флот
лийын, а ынде tudo уке» ман-
мым ончыктен.

Российыште 7 июль Воин чап
кече семын палемдалтеш.

10 июль – Российыште Воин
чап кече. 1709 ий ты кечын
Петр I кугыжан вуйлатыме руш
армий Полтава кредалмаште
швед войскам сенген.

Кенгежын икымше тылзынже
снеге кўэш. Тудым мый кочкаш
веле огыл, погашат йōратем. Шу-
керте огыл ача-авам дене пырля
погаш миснам (снимкыште). Лап
лият гын, мланде йошкар шовычла
веле коеш. Шолдыра, чевер, шуко!
Погаш веле ит ѳркane. Мый лап
возын тыршышым. А пушыжо, а
пушыжо, ах, могай тамле! Нимо-
гай духи ок кўл. Эшежым пўртўс
лонгаште яндар южым шўлымым,
кайык мурым колыштмым нимо
дене от алмаште.

Ксения СТОЛЯРОВА.
2-шо номеран Морко школ.
Фотом вш архив гыч налме.

0+

Марий Эл
Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И. КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор –
А.Н. ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра,
печать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуйымо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт тўрлō лийын кертят.
Серыш-влак мōнггеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый
коммуникаций сферым
эскерыме шотышто
федеральный службын Юл кун-
дем федеральный округысо
управленийыштыже
регистраватыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пуйымо.

Элеонора ден Богдан Петровмыт –
родо-тукумышт дене пырля.
Йошкар-Ола.

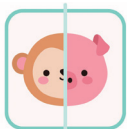

Конкурсым иктешлена

«Тукым кыл» фотоконкурс му-
чашлалтын. Ты гана паша-ша-
мыч шагалак пуренят. Амажге
түрлө лийын кертеш: кенеж ка-
никулышто йоча-шамыч канал-
тынешт, конкурсын темыжат не-
лырак лийын, очыни, да молат.
Тангасымашке ушнышо фото-влак
шкешотан, ойыртемалтше улыт.
Коеш, йоча-шамыч шке туку-
мыштым палат да туддене ку-

гешнат. Тидын нерген заметкым
возенят. Тыге шартыш лайкым
погеныт. Южышт газетлан под-
пискым ыштен, лайкым ешаре-
ныт. Тиде гана конкурсышто эн
шуко лайкым Йошкар-Ола гыч
Элеонора ден Богдан Петровмыт
погеныт да сенгышыш лектыныт.
Нунын тукумыштым снимкыште
ужыда. Шокшын саламлена!
Пөлекым редакцийыште налман.

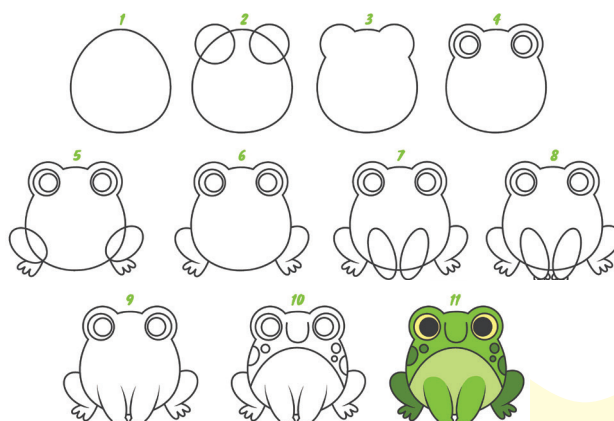
Янлык-влакым
келшыше ужаш дене үшыза.

Вүдүдырлан клат марте
миен шүаш полшыза.

Сүретым ончен, ужават сүретьлыза
да чиялтыза.

Кроссворд

Мый историй урокым моткоч
йöратем. Вуйлатыше-влакын
лүмыштым палыза.

1	2	3	4	5	6	7
И	С	Т	О	Р	И	Я

Валерия СКВОРЦОВА.
Волжский, Сотнур.

Шотлыза

